

Кирри

№ 5 (377)
БАКЫ, МАРТ, 1968
16-чы илди чыхыр.

М. Ф. А. И. Д. О. Р. А.
И. И. А. Х. А. И. А. И. А.

Рәссам И. Нәчәфгулу.

4268

Ким нәүсә келдү ики ағач басдырсын...

Сөзсүз Без слов

Бакыдагы Бөкүмөт Евнин отагларындан бириндө тэччли тэмр иши апармаг лавым иди. Бу иши Бакы шөһөрндрэки I нөмрөли тикинти трестинин 3 нөмрөли тикинти идарэсинэ тапшырдылар. Тапшырыгдан алава 3 нөмрөли тикинти идарэсинин рэиси Сөйүдовдан хашиш едилар ки, бир ая баша чатаасы иши бир гэдэр дэ сур'әндирсин.

О замандан беш ај кечидир. Дөјөчөксиниз ки, бу сур'әти иш јэгин чоқлан көрүлүб гуртарыбдыр. Амма, хөйр! Көч ишө башланмајыб да. Бунун сөбөбин тикинти идарэсинин истөсәлдат шө'бөсинин рэиси С. Петросјан белә изәә едир: «Фөз един ки, биз дәријик. Нәр бир дәриш ишө башламышдан гагаб билмәлидир ки, о шалвар тикир, јохса пензәк? Амма биз билмирик, нө тикирик. Чунки өлимиздә нө план вар, нө дө смета.

Дөгрудур, Азербайжан Коммунал Лайһә Идарэси смета тубтүб бизә көндөрмишидир, ләкин бу сметадан баш чхармаг чох мүшүк мәсәләдир.»

Азербайжан Коммунал Лайһә Идарэсинин смета тәр тиб еләјәни Мјатинков нөсә бунун сөбөбин ары чүр изәә едир. О дејир ки, һәр каһ смета тутан бизиксә, тутдугумузү јашы билirik. Кунәһкар тикинти идарэсинин ишчиләридир. Ишләмәјө көнүлләри јохдур, бунә көрә дө смета, ләјһә-филан бәһәндир.

Инди адам галыб мәэттәл, бу сөбәләрин һансына инансын? Јэгин дөјөчөксиниз ки, бу суалын чавабыны да Баш Тикинти Идарэсинин мүтәхәсссләри версинләр. Амма бизә белә колор ки, узун узалды јазышмалардансә, эмәли иш көрмөк даһа јашыдыр.

Ә. БҖВӨТЛИ

(Инишаатчыларын мәдәнијәт сарајында тамашаја гөјүмәсы мәсәләһәт көрүлүр)

БИРИНЧИ ШӘКИЛ

Сәһәрдир. Бакы Совети бинасынын гапысында бир гадын бешалты јашлы оғлан ушагынын элиндән дәрта-дәрта дејинир.

ГАДЫН. Атана нө вар ки, сәһәр дүрүб лапагыны гөјүр башына, кедир ишө. Даһа фикирләшмир ки, мөн дө ишө кетмәлијәм вә сәби бир адамә тапшырмалыјәм... Инди сәби кимин јанына гөјүм, ај бала?

УШАГ. Нө олар ки, аначан. Јә нө апар өз ишнө. Даһа шулуг салмарам.

ГАДЫН. Јох, мөн дилә тутма, даһа сәби өз иш јеримә апаран дејиләм.

(Јолдан кечән бир гоча онлара јакылашар.)

ГОЧА. Сабәһ-сабаһ нијә дејинирсән, гызым? Бу гөшәнк ушагы нијә ичидирсән?

ГАДЫН. Дејимәјим бәс нејләјим, ај әми? Нечә вахтдур бу бойда Бакынын бу гэдәр ушаг багчаларында бир јер тапмырат ки, бу тифли ора гөјүм.

ГОЧА. Кир Баксоветә, галх үчүнчү мәртәбәјә, кет Бакы Халг Маариф Шө'бәсинә, дәрдини даһиш, мултафит олсулар.

М. СЕЈИДЗАДӨ

ЛОВҖА ЧЫРАГ

Чыраг кечә јанырам,
Јаман ловғаланырды.
Дејирди: Јарашыгым,
Көнул ачан ишыгым
Јайлыбыр дунјаја,
Дәјәр Күншәә, Аја...
Ачыдај ајдын сәһәр,
Парыдады шәфәгләр,
Көјдә әл Күншәш јанды,
Јер үзү ишнәгәндә,
Јүз рәик ады чичәкләр,
Учунду көпәнкалар,
Ишыгады һәр отаг...
Өкүн көрүлүб чыраг,
Сонад бүтүн нәфәси,
Итди, кетди шө'ләси.

НАР ЈЕЈӘН УЗУНГУЛАГ

Бир дөфә узунгулаг
Көрдү мөјвәлә бир баг.
Итирмәдә фурсәти
Бага кирди хәләти.
Һәр ағача варды бар,
Алма, армуд, һөјвә, нар,
Төз ағзыны узатды

Улаг будагы дартды,
Габыгылаа чөјнәди,
Бүтүн бир нары једи,
Көрдү ачыдыр јаман.
Дејди: Билмирәм иясан
Бу нары нечә јејир?
Һәр јердә тәрифләјир
Белә ачы мөјвәни.

САҖИБСИЗ БИНАЛАР

Кирпи гардаш, тәзә јашајыш бинасы тикилиб гуртарадан сонра ону нө едәрләр? Әлбәттә, дөјөчөксиниз ки, гәбул едонлар дө тәһвил аларлар. Сонра да веррәләр чамаата. Амма нөдәнсә 8-чи Километр гәсәбәсиндикә Тәләбәләр күнәсинә бир ил буыдан гагаб тикилиб гуртармыш јө кимин нө тәһвил алдылар, нө дө тәһвил көтүрүлүбдүр.

Биналарын сајибсиз талмасындан истафда едөн бәчәи дөлдүздүләр һәмнин биналардыкы мәнзилләрдин ләнчәрә шушәләрнин, гапыларынын, електрик аваданлыгыларыны чырпышыдырыб апарылар.

Көрсәсән, һәмнин биналарә тәзликлә сајиб дүрән олачакмы?

С. ХАЧАТУРОВ

Соңра Кәләрениз

БИР ПӘРДӘ ÜЧ ШӘКИЛДӨ СӘННӘЧИ

шымын да тән јарысыны ушаг сахлајана вер. Ахы, бу инишаатчылар онун-бунун багыны, ев-ешинини, һасарынын, гаражынын тикмөк әвәзинә, ушаг багчасы тиксәјдиләр, нө варды ки...

ГОЧА. Һә, ону дүз дејирсән, гызым. Худәһәфиз!

ГАДЫН. Сағ ол, әми!

ИКИНЧИ ШӘКИЛ

Бакы Шөһәр Совети Мәнзил Идарэсинин габагында ики нәфәр дөјәксинидир. Бир гэдәр ирәлидө исә ағыз дејәни гулаг ешитмир, Гөлтүгү гөвлүгү бир киши сөһбәтө мудахилә едир.

ГОВЛУГЛУ. Бура бәс, әјә, нө һәј-күјдүр салмысыныз?

ЧЕШМӨКЛИ. Сән кимсән, әјә? ГОВЛУГЛУ. Мән пенсиячылар

клубууну пулсуз директору. Бәс сән кимсән?

ЧЕШМӨКЛИ. Мән дө нечә илдән бәри учотда дајанан, ачгаг индијә кими мәнзил ала билмәјән бир вәтәндаш.

ГОВЛУГЛУ. Бәс гапысында дајандыгың идәрәјә баш чөкмәсин?

ЧЕШМӨКЛИ. Белә баш да чөкмишәм, ајаг да.

ГОВЛУГЛУ. (Бир гэдәр јумшаг.) Бәс нө дејирләр?

ЧЕШМӨКЛИ. Дејирләр ки, бизин евсиз галмагымыза инишаатчылар бәндирләр.

ГОВЛУГЛУ. Нијә? ЧЕШМӨКЛИ. Она көрә ки, Бакы Баш Тикинти Идарэсинин инишаатчылары кечән ил 73 миң квадратметр мәнзил саһәсини кәм

билирләр. Јәни Бакы Баш Тикинти Идарәси 1967-чи илдә мәнзил тикмә планына 77 миң јерин јеттириб. Буну пула вурсаг, дөмәк 2 милдон 600 миң манат дөјәксинидә мәнзил тикилмәшич, ја да өзүзү гөјүлүб, дамы өртүлмәшидир. Инди билдир? Бу сәнинчн пенсиячылар клубу дејил, нө планы олу-сун, нө дө филаны. Кечән ил инишаатчылар нө аз, нө чох, 36 эдәд бөшмөртбә јашајыш бинасынын тикиб тәһвил верә билмәјибләр. Иншаатчыларын тәгәсири үзүндән кечән ил шөһәрдә 1.800 аяла тәзә мәнзилә көчмәјиб.

ГОВЛУГЛУ. Ај балам, лајлај билирсән, нијә јатмырсән? Инди ки, бу гэдәр савадын вар, кет Бакы Баш Тикинти Идарэсинин рәһбәрләринин јанына. Онларла ағыл-башлы даныш, өјрән, көр бу ил фикирләри нәдир? Әкәр утаныр-сан, кәл мәнимлә бәрәбәр кедә!

ЧЕШМӨКЛИ. Мәнзил тикмә планына 77 миң јерин јеттириб. Буну пула вурсаг, дөмәк 2 милдон 600 миң манат дөјәксинидә мәнзил тикилмәшич, ја да өзүзү гөјүлүб, дамы өртүлмәшидир. Инди билдир? Бу сәнинчн пенсиячылар клубу дејил, нө планы олу-сун, нө дө филаны. Кечән ил инишаатчылар нө аз, нө чох, 36 эдәд бөшмөртбә јашајыш бинасынын тикиб тәһвил верә билмәјибләр. Иншаатчыларын тәгәсири үзүндән кечән ил шөһәрдә 1.800 аяла тәзә мәнзилә көчмәјиб.

ЧЕШМӨКЛИ. Нијә? ЧЕШМӨКЛИ. Чунки трест мүдирләри идәрә рәисинин јанында мүшәвирәлә уғышылар.

ГОВЛУГЛУ. Планлар галыб кәсир ичидә, инди нө мүшәвирә, чаным?

КАТИБӘ. Елә һәмни кәсирләри ләгв етмәк үчүн мүшәвирә... Кедин, сонра кәләрсиниз.

ПӘРДӘ

Б. ЧУМШУДУЛУ

ЧЕШМӨКЛИ. Нө олар ки, бу-јур, кедә!

ÜЧÜNЧÜ ШӘКИЛ

(Чешмөкли илә гөвлүгү киши-ләр Бакы Баш Тикинти Идарэсининдә көрүнүрләр. Бурада исә бир ликајәтчи 4, 5, 8 нөмрәли нө башга тикинти идараларинин рәһбәрләри Экин Салајевини, Ага-хаммад Әмираслановуни, Отај Сәтимоғуни, дагыча дејиниб килә-ләнир. Гөвлүгү илә чешмөкли ки-шини Бакы Баш Тикинти Идарэси рәисинин кабинетинә тараф јолла-нырлар. Рәисин гапысында әлә-миш кәтибә сорушур.)

КАТИБӘ. Кими истајирсиниз? ГОВЛУГЛУ. Вә ЧЕШМӨКЛИ. Рәисиниз көрмәк истајирик.

КАТИБӘ. Кетин дөһлиздә әјләсин, көзләјин. Нөвбадә һәлә чох адам вар. Бу күн ону көрә билмәјөчөксиниз.

ЧЕШМӨКЛИ. Нијә? КАТИБӘ. Чунки трест мүдир-ләри идәрә рәисинин јанында мүшәвирәлә уғышылар.

ГОВЛУГЛУ. Планлар галыб кәсир ичидә, инди нө мүшәвирә, чаным?

КАТИБӘ. Елә һәмни кәсирләри ләгв етмәк үчүн мүшәвирә... Кедин, сонра кәләрсиниз.

ПӘРДӘ

UZUN SÖZÜN GYASASY

Бириси «Волга»сындаң тикан асы ки, машина көз дөјөксини. Тәзә баш верди, тикан өз көзүңә батды.

Савадсыз алимдән вә савадлы демагогдан узаг ол!

Сәрхошдан дәли дө гачар.

Һәр аглајана суд версәјдиләр, инәкләрин әмчәји гурујарам.

«Гачаны говмазлар» —дејибләр; амма бүтүн гову-лавлар гачмырлар.

Һәр јемәјәнә иштаһ дәрманы вермәзләр.

Балыг тапсан, башындан иј вердијини биләрсән.

Сөкүвтү тикинтијә анддир. Ачгаг, јејинти олан јер-дә дө сөкүнтү олар.

Адам адамдан тәрбијә көтүрәр; амма нечә адам, не-чә тәрбијә!

Мејвәнин јашысынын мөшәдә, писнин базарда да тапмаг олар.

Јаланчынын еви јанды, јангырсондүрәнләр инанмады.

Сусуз һамама тарихи абидә дејәрләр.

Бириси һәјәтдә о гэдәр мејмунлуғ еләди ки, һөјван-ханаја кедәндә мејмун да она архасыны чевирди.

Даш илә тәрәзинин һаг-һесабына киришмәк чәтин мәсәләдир.

Һәр алманы харала атмазлар ки, саралсын.

Һәр ишыг кәлән јердән үмид көзләмәзләр.

От от јанында битәр, нө рәнжини дөјишәр, нө әтрини.

«Гојун гојун ајагына, кечи кечи ајагына»,—дејиб-ләр, бәзән һәр икисә ферма мүдиринин ајагына да де-јирләр.

Нахошлудан дурмаг балышын јүзкүлүјүндә дејил.

Һәр чөкмәчи чөкмәсиз олмаз, һәр саатсаз саатсыз.

ГАСЫМОҖАУ

—Нијә гәзетләринизи вахтлы—вахтында гутудан көтүрмүрсүнүз?
—Вахтымыз һаны? Көрмүрсән беш күнлүк иш һәфтәсинә кечмишик?
—Почему газет из нищца не вынимаете?
—Некогда. Разве не видишь, что перешли на пятнадцатую?